

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Kollár József, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedéseiben, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenbergs A. czégnél.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknek, aljegyzőknek, irnokoknak és földműveseknek év 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Harcz a vármegye közgyűlési termében.

(Válasz egy támadó cikkre.)

BÁCSÓVÁROS, 1905. augusztus 13-án.

A „Szabadka és Vidéke“ aug. 6-iki számában, megirigyelve egvik zombori ellenzéki lapnak olcsó dicsőségét, mely dühében ember vadászatot rendezett *Latinovits* Pál főispán ellen, amiatt, hogy a vármegyei javaslatnak szavazategyenlőség esetén, szavazatát nem ellenzéki javaslat javára adta. Fékezhetlen dühében, vad indiánok módjára megsemmisíteni, tönkre tenni iparkodik, hogy erkölcsi halott legyen. Meggyőződés és szólásszabadság csak addig szent és becses, míg ezen ellenzéknek kedves: ellenkező esetben terrorizmus minden nemtelen legyvereit felhasználva, az ellenfélt megsemmisíteni törekszik. Hogy mennyire elvadult a közéleti állapot, s mennyire meg van mértelyezve ezen politikai légkör: a vármegyei gyűlésben tisztán látható volt. Sajnos, vezérszerepet a durvaságban olyan egyének is vittek, kiknek egészen más hivatásuk volna.

A július 27-iki vármegyei közgyűlésen, különösen a második javaslat feletti szavazásnál oly nagyon felbőszítette az ellenzékét, különösen egy-két ellenzéki lelkészt, hogy ezek közül egy a nevezett lapnak említett számában dühének durva és neveletlen módon kifejezést is adott, melyet az illető lap közölni is szives volt. Önkéntes adómegfizetés elfogadásáról vagy ennek eltiltásáról szolt a javaslat. Az ellenzék ennek eltiltását, illetve ennek el nem fogadását; az állandó választmány pedig ennek elfogadását javasolta;

célszerű javaslata abból is kitűnik, hogy a bpesti városi képviselőtestület is annak önkéntes megfizetése elfogadását határozta el. A ki ismeri a nép helyzetét, az adómegfizetésre nézve; s különösen a fogyasztási adó meg nem fizetés és illetve mint idő előtti kérdéstről tárgyalni nem akar. Hogy milyen radikális volt az ellenzékbe nem szolgáltatásból származható súlyos következményeit fontolgatni akarja: annak tisztában kellett lennie, hogy a radikalizmusnak itten súlyos és terhes következményei lehetnek. Csakis a nép javát czélozta, ki a javaslatra *igennel* szavazott. Én is hasonlóképpen cselekedtem, tisztán lelkiismeretem és meggyőződésem szerint minden melléktekitet nélkül. Ezzel eljárásom vörös posztó volt a radikális klikk színében. Ez tölem gonoszság, ez tölem árulás, ez judási szerep, ez hazafiatlanság. Mintha az ellenzéki radicalizmus-felfogás dogma volna, melyet minden lelkésznek követnie kellene, s ellene semmiképpen sem szavaznia. Engem az ellenzéki fanatizmus nem tud eltántorítani, sem pedig terrorizálni meggyőződésemben. Ellenzéki voltam már akkor, a midőn az illető cikkező még iskolában járt, ellenzéki, illetve néppárti maradok jövőben is, de ha látom, hogy az ellenzék a tapasztalat és okosság kimért határát átlépve, radicalis irányban halad s végzetes válságba viszi a nemzetet: vagyok és voltam mindig oly önálló, saját felfogásomat követő, hogy ezen irányban tovább nem követem, melyet én károsnak tartok a köztársadalomra.

Undorral utasítom tehát vissza a cikkben foglalt gyanúsítást és egyéb durva kifejezéseket. Senki kedvét nem kerestem, szavazás által minden melléktekitet nélkül, saját meggyőződésemet köve-

tem; ebből semmi érdeket nem várok. Elveimet el nem árultam, sem azokat szegre nem akasztottam; a néppárt mellett, ha még lesz jövőben is, kitartok, annak mindig bátor harczosa voltam és leszek. Az ottani cikkben foglaltakhoz még azt is mondtam: Katonai vezérszó jogosultságára nézve 1867 évi törvényekben nem találok passust. Ha 1867. év XII. t. cz. 11. §-a értelmezésére nézve akár Deák Ferencz, Andrássy Gyula avagy egyéb akkori nagy férfiak beszédeiben, kik ezen törvény alkotói, tehát legkompetensebb magyarázói — olyan passzusok találhatók, melyek az ellenzéki felfogásnak kedveznek, én rögtön csatlakozom az ellenzékhez és követem őket. Választ erre nem kapunk. Hazafias örömmel fogadnám én is és mások is, ha ő Felsője a hadsereg vezény- és szolgálati nyelvére vonatkozó, az említett szakaszban foglalt, alkotmányos fejedelmi jogait a nemzet régi óhajta szerint gyakorolná; de ha elháríthatatlan nehézségek miatt ez lehetetlen: úgy a nemzet legdrágább érdekeit károsító, a nemzet sorsát kockáztató radikalizmust emiatt soha követni nem fogom, nem támogatom. Még a néppártot sem fogom ezen irányban követni, mert sem ennek, sem a függetlenségi párt programjában magyar kommandó nem fordul elő. Ez csak most vettetett felszínre.

Komoly, ellenzéki egyénekek lehet vitatkozni, de egy fanatikus, türelmetlen, tulcsigázott felfogású egyénnel nem érdemes komolyan szembeszállni. Goromba és neveletlen, őt magát megszegyénítő, kirohanásokra nem érdemes komolyan reflectálni. Hol felcsigázott szenvedély uralkodik és hatalmat gyakorol, ott higgadt megfontolásnak nincsen helye. Az embert stílusáról lehet megismerni; milyen lelkiület lehet, ki ilyen

Üzenet.

Budakeszi erdő fái
Vigyétek el messze sóhajom.
Lomb a lombnak adja által
S álljatok meg egy ablakon
Szomorú bűgással.

S ha felriadva kérdi;
Mért búgtok oly reménytelen?
Mondjátok sötétlő lombok:
Az én hitevesztett lelkem
Üzenetét hoztátok.

Molnárné Radich Jolán.

Egészségére!

— A „BÁCSMEGYE“ eredeti tárczája. —

Irta: Körmőczy Ernő.

Hát azt mondják, hogy most már divatját multa ez a szolgálatkész jó kívánság, mikor az ember hosszu készülődés, arczfintorgatás és egyéb grimaszok után egy egészséges tüszentesben tör ki.

Megengedem.

És bizony nagyot néznének egy modern salonban, ha a hautvöllé hölgyeinek ily óriási „prosit“-ot dörögne a fülebe valami szolgálatkész gavallér.

Pedig azelőtt ugyancsak járta és nem is le-

het tagadni, hogy a figyelem és előzékenység e jelét biz elvárták az öreg urak és nénikék. Hisz még fiatalabb éveimben is ugyancsak vártuk a jó öreg professzor bácsi tüszentesét, ki valami jóféle „tubák“ szippantása után édelegne és megadással könnyebbült meg, mi meg nagy lelkesedéssel olyan *Gezundheitot* kiabáltunk, hogy no! Persze a mi jó parasztjaink csak megmaradnak a régi módi mellett s mindenféle etikett-kérdést félretéve, minden *Hapezi* ra odamondják, hogy *egészségére!*

Hisz erre mitfélénk is, ha valami bunyevác atyafival hoz össze a sorsom, a világért sem mulasztanám el, hogy tüszentesemre oda ne kiabálja: *na zdrávyje!*

De minek is vetették el ezt a szokást, mely oly mélyen a kódos ókorban gyökerezik és minden nép babonás hitében csupán jót, szerencséséget ígér! Még a nép ajkán élő szállóige is fölépülést ígér a betegnek, ha annak tüszentesére rögtön ott a jókívánság, az: *egészségére!* Vagy ha valaki jókor reggel tüszent, szerencsés újság éri, persze, ha az *egészségére!* mindjárt utánna jó, míg ha a „hapezi“-ja a nélkül marad, biztos kellemetlenség éri.

De ne higyük, hogy csupán a most élő népek divatja volt e jó kívánság. Oh nem. A dicső rómaiak ünnepélyes *salve*-ja s a spártai görögök *Zeus segits* kiáltása az érdemes régienél csak azt jelentette, a mit a mi kívánságunk, no és most is például a Zuluakiferek valami imádságifélt mormolnak a tüszentesnél, míg az arabok az ünnepélyes *sálem*-mel jelentik, hogy egészségére kívánják. Az indusok több helyen a napot hívják segítségül, ha gyermekük tüszent;

a négerék még a fejedelem jelenlétében is megengedik maguknak azt a szabadságot, hogy a négus tüszentesére óriási örömjongásban törjenek ki.

Hogy az ókori mondák s a hagyomány is tesz említést a tüszentesről s bizonyos szerencsés következményt fűz hozzá, mutatják e följegyzések, melyekhez meglehetősen fáradtsággal jutottam:

Prometheus megalkotta a maga első emberét s kedvteliséssel legeltette szemeit a művön. Hirtelen egy jó gondolat jutott eszébe. Fölnyúlt oda, hol Helios ül tüzes szekeren s hirtelen egy napsugarat tartott az emberalak orra alá, mire az agyagember egy hatalmas, egészséges tüszentesben tört ki. Prometheus persze örömmel kiáltotta rá a „prosit“-ot, s az így életrehívott ember fölhasználta a kapott jókívánságot s örökségül hagyta utódjaira is.

Épügy járt Xenophon. Nehéz, szinte kivihtetlen támadást akart intézni ellentele ellen. Katonái a bátor, rettenthetlen hősök, húzódoztak a vállalatától, mikor tépelődésüket egy egészséges „hapezi“ zavarta meg. Nosza kész volt a sereg rögtön követni őt, miután az isteneknek áldoztak a „szerencsés jelért.“

Penelopét, Odysseus híres szépségű feleségét a trójai háboru után erősen ostromolták a kérők. Már-már odanyujtotta kezét, de egy utolsó próbát tett. Ujra az istenekhez fordult. És ime! egyszer csak Telemach ajkáról egy erőteljes tüszentesz tör elő, mit Penelope természetesen jó jelnek vett. S csakugyan. Tudjuk, hogy Odysseus oly sok hányattatás után hazájába szerencsésen

durvaságokat képes összeírni. A Szabadka és V. lapnak pedig csak gratulálni tudok, hogy már ő is ilyen „embervadászat”-ra készséges assistentiát nyújt. Ugy látszik, hogy az általa képviselt elvek szellemében cselekszik. Folytassa továbbá is ezt, boszútól lihegő, fanatikus támadásoknak adjon jövőre is segítséget. Vannak ám még más felkészek és papok, kik minden neppártiságuk mellett nem hajlandók a koalíciót radikálisabb irányban követni. Aggódva szemlélik ezen irány gyors fejlődését, mely mint a lávina, mindent eltemethet. Én nem ismerem a történelemben olyan időt, a melyben a politikai radikális irány az egyházra nézve súlyos csapásokat ne mért volna.

Minden normális észjárásu hazafinak, különösen pedig a klerusnak feladata minden eszközzel a felzaklatott szenvedélyeket lecsillapítani, óvni mindenkit, nehogy polgári jogai és szabadságai gyakorlása közben a józan megfontolás határait túllépje és a jog korlátait lerontsa. Nem hangzatos szövegek és frázisok nyomában haladni, hanem higgadt mérsékléssel és józan türelemmel kell a körülményeket mérlegelni és az abból levont megállapodást követni. Fanatikus kitörés, tulhajtás még nem igazi hazafiság, lehet vele suggerálni a népet s így a hazát végzetes válságba sodorni. De vajjon támad-e egy második haza bölcsé?

Midőn a cikkezőnek reám dobott górombaságait, handabandáit visszautasítom, kijelentem, hogy jövőre is mérlegelve a körülményeket, azok szerint fogok szavazni, akár tetszik, akár nem.

Vidákovich Miklós
plébános.

Vojnits István báró szerdán éjjel Budapestre utazott, hogy az e hó 23-án megtartandó nevezetes szabadalvópárti értekezletre vonatkozó szükséges előintézkedéseket, mint a párt ügyvezető alelnöke, megtegye. Vojnits báró kedden vele szerdán Baján volt, ahol az ottani közélet több vezérférfiával tanácskozott.

Alispáni értekezlet Budapesten. Az alispánok egy része a napokban, Budapesten értekezletet tartott, a kormány rendeleteivel szemben való egyöntetű állásfoglalás végett. Ezen az értekezleten Karácson Gyula, Bácsbodrogmegye alispánja is részt vett. Alispánunknak az értekezleten való jelenlétét főleg az teszi indokolttá, hogy a legutóbbi megyei határozat a passiv resistenciára vonatkozó előző határozatnak végre-

hajtását kétségessé teszi. A községi jegyzők nagy része ugyanis — mint értesülünk — sűrűn fordult az alispánhoz, hogy a határozatok végrehajtása iránt adjon nekik határozott, világos utbagazítást. Karácson Gyulának azonban nem állott módjában e kérelemnek eleget tenni; hanem a határozatok értelmezését és végrehajtását egyszerűen a jegyzők „hazafias belátására” bízta.

HIREK.

A spiritizmusról és a médiumokról.

A „BACSMEGYE” számára írta:

(9) Dr. Vermes Dezső.

A föld mint világparány; reincarnatio, művelődés civilizatio kezdete, az emberi lét végzetje.

Legutóbbi cikkemben a napok leírásánál említettem a VI-ik (6-ik) naprendszer, melynek egyik bolygóját a mi földünk képezi. Ide internaltattak a legsűrűbb fluidu szellemek megtestesülve és ennek megfelelőleg a föld is mint a szellemeknek anyaga, a magasabb égi testekhez képest már iszap.

A VI-ik naprendszerrel nagyon röviden emlékezem meg, — ennek bővebb leírását az érdeklődő olvasó élvezheti Tölvölgyi Titus hírneves író és spirítista művében: „A Mindenség leszármazása című könyvében”. — A VI-ik (6-ik) naprendszer az V-iknek származéka, a mely a VI-ik naprendszer ellátja táplálékkal, viselettel, a mely 5 naprendszeren keresztül mindig sűrűbben és sűrűbben hatol keresztül.

Ezen napokon szintén élő lények laknak, mindenesetre tökéletesebbek a földi emberéknél. A „szellem, erő, anyag” szerint, a mint már előző cikkeimben kifejtettem, a VI-ik nap, mint valamennyi nap — kivéve az I. nap — előbb bolygója volt az előző napoknak és csak tisztulás után váltak napokká, „nem lenne összeegyeztethető az alkotásnak bölcsességével, hogy a nap, a mely földünkönél 1.283.000 szer nagyobb, más célból ne legyen teremtve, mint hogy az apró gömböket melegítse és maga a nap pusztán maradjon”. Épp oly kevésbé hihető ez, mintha egy palota fűtését egy palotánál sokkal nagyobb kemenczével akarnának ellátni. A VI. (6-ik) naptól szakadt el a mi földünk, mint tűzkarika, a mely a messiások vezetése alatt sok ezer év múlva alakult át földdé, míg végre az lakhatóvá vált.

Bekébelezése a szellemp princípiumnak a földön állat emberi testesüléssel kezdődött, de nem azonnal jelenleg törvényessé vált születés, illetve szaporodás útján, hanem materializációval olyként, hogy mintegy gépiesen az életprincípium segítségével, a test molekuláit a meglévő föld anyagából magukhoz vonzva, mint testtel bíró életprincípium által életelt lények ébredtek fel. Később, de még mindég a történelmi korszak előtt, a duálók teljes szétválása után már egymás közti

szaporodás által öntudatuk mindinkább felébredt. Ezen öntudatra való ébredésre karöltve járt a testi anyagszere fejlődése, tökéletesedése. Azon szervek fejlődtek jobban, a melyek a szellemi megnyilatkozásra szükségessé váltak, mint pld az agyvélő szervei.

De ezideig még mindég állat emberek voltak a szellemek; hiszen óriási küzdelmükbe került magukat az óriási állatok ellen megvédeni. Még később nagyban előmozdította a szervi fejlődést magasabb égi testekről ide internalt szellemek, kik a meglévő itt a földön élő emberi testekben újra szülvé, mondjuk keresztelkedés által mindinkább tökéletesedő öntudatos embereké lettek. Ennek bizonyítékát látjuk, mint a „szellem, erő, anyag” állítja: a földön élő különböző népfajokban. Vegyük a görögöket, kik a III-ik napokból ide internaltattak. „Ők a magasabb égi testekből jöve, az ő dicső előképeikről birt emlékezettel stylust, művészetet hoztak ide a földre. Ők egy sztereotip szellemsereget képeztek, kiknek a földön egy bűnhődési életturnust kellett leélniök.”

Azért kellett nekik ide kerülni a VI-ik naprendszer bolygóira, mert elkövetett bűneik oly sűrűsödést vontak maguk után, melyek sem a IV, sem az V-ik napok fluidjai törvényébe nem illettek bele. Hogy éppen ide kerültek a mi földünkre, ez reájuk nézve oly büntetés volt, mint a kit királyi palotából konyhába helyeznek. A görögök mint a III-ik napnak egykori szellemei, a messiásokkal közvetlenül érintkezettek és ezen visszaemlékezésükben istenítették az emberit, az állatit és így hozhatták magukkal az ő mythológiájukat, isteneiket és félisteneiket: „A bevezetett rotatio után hivatásukat a földön bevezették és megszünt a görögység. Jobb körökbe küldve, elhagyták a földet. Ilyféle turnus hozta a rómaiakat, zsidókat, keresztényeket. A rómaiak jogtudományt hoztak, a mely a mai civilizált világ mint a jog alapját képezik; nem kevésbé építkezési stylust. Az izraeliták sztereotip képet nyújtanak, a kikben „a fogalom Istenről és a hit a halhatatlanságról volt meg.” Ők képezik ama szellemi seregek egyikét, melyek egyszerre bukva, egyenlő bűnhődésnek vannak alávetve. És azért valának Isten választott népe, mert Isten valódi megismerése bennük volt. A kereszténység ugyancsak ily stereotip szellemsereget képeztek és képeznek, kik a választást megerősítendő, azt missionariusok által az egész világon terjesztik. A civilizált államok pedig gyarmatosítás útján terjesztik a vad népek között. Kezdetleges állapotú emberek még most is vannak Afrika bensejében, de a civilizatio ide is fog terjedni. Ezen állapotú emberek bűneik sűrűsödése szerint internaltattak ide.

Mit bizonyít ez? hogy ez állapotú emberek burkai mint nagy sűrűsödési leszármazások nagyon durvák voltak és itt vezeklik le bűnhődésüket, de civilizált emberek közé hozva, éppen oly művelt emberekké lesznek, mint az európai civilizált emberek. Tan évezredek óta élnek Afrika sűrű erdejében, de ide internalva rövid néhány évtized alatt kiművelődnek. Azt is bizonyítja tehát, hogy a durva test mint külső burok, a szel-

visszatért, s hű párját megszabadította kényes helyzetéből.

Eddig az én forrásom. Persze, szememre hányhatja a kegyes olvasó, hogy adataim igenis antik izűek. De tehetek én róla? Az én Klion egészen másról beszél. Hígyjék el! Beszél egy szegény dádéról, kit hogy a szolgabíró előtt jókor reggel tüsszenteni mert, úgy lekapattak a tüz körmeről, hogy a Mária néni, a javasasszony hat hétig rakta rá a „foghagymaborogatást.” No és ilyet a mai fordított világban el lehessen hinni? Ez volna aztán szép tableaux! Czigány a deresen!

A kis csintalan beszél aztán egy monoklis ur emberről, ki annak daczára is, hogy finom batiszt zsebkendőjébe rejtett egy sikkes tüsszentést, a legutóbbi szerencsés választáson szerencsétlenül — kimaradt

Azt is mondja, hogy egy fiatal leánya a völegényjelölt előtt háromszor is tüsszentett, dalmatosan, kecsesen, s mégis — szétugrott a parthie!

De azt hiszem, a kis hamisnak nem lehet mindig hinni, hanem a klasszikus följegyzések hitelességeért felelek!

Egy későbbi hagyomány szerint a közepkorban súlyos járvány ütött ki s a betegség előjele a tüsszentés volt. Próbálkoztak ezer szerrel, egy sem használt. Végre úgy csupa jóakarából egy ilyen tüsszentésre valaki egy hatalmas „egészségére!” kiáltott s ime! csodák csodája: a beteg fölépült. No innen kezdve aztán az egyedüli orvosság ez a jó kívánság lett

Hát valóban nem tudja az ember, hogy a tekintélyes öskor e kedvező jelét hogy is lehetett

oly kegyetlenül kirugni a secessio nyakatekert, semmitmondó „sikk”-jei által. A társadalomnak is megvannak a maga zsarnokai, kik az olyan „subaszájú paraszt tempókat” sietnek különösen a nép nem könnyen botránkozó jelenlétéből száműzni. Nemcsak ez az ártatlan „egészségére!”, de más sok olyan kedves népszokás élt csak nemrég közöttünk, mely az ő kedves, keresetlen egyszerű józanságával olyan jóleső derüt keltett az emberben. Persze hát ezt ismerni akarjuk, a népet az igaz magyarnak hamisítatlan maradékát kell ismernünk, mely mint a mi egyetemi polgáraink multkori „kuruczbrigádja” ott a fehér dáróc alatt is tisztességtudó, lelkesült szívet őrzött meg. Hej! Az a jó Anyós de megmondja:

„Kedves leányzóink, már alig ismerlek. Annyi abroncs, fódros csipkék közt szemlélek”.

Fejeteiken tornyot csináltak s zárokat csipke főkötőben, Korzikán kalapban, párizsi cipőkben

De csitt! Lám, hogy elragadott a lelkesedés! A világért sem akarok erkölcs vagy divatbíró lenni, mert utóbb is megnehezítenék rám a bájos olvasónok, ehhez pedig semmi kedvem. Inkább megszerkesztem a finálét. Hol is hagytam el? Ja igen, csak ammondó vagyok, hogy nálunk a tüsszentés sem olyan egészséges már. Ehol ni! Akármerre nézünk, annyi a baj, hogy szinte fő bele az ember feje, de azért a legtöbbben rámondják: egészségére! már t. i. a szegény adózó népnek

Első és utolsó dal.

I.

Bölcsöm ringott; de már jární
Tanultam, — emlékezem:

Édes anyám alkony felé

Odaült kis bölcsöm elé

És dalogatott nekem.

Mint ki a szót még nem érti

Megfigyeltem ugy a dalt;

Hogy mihamarabb megtanultam,

S legelsőbb is ezt gagyogtam:

„Isten áld meg a magyart.”

II.

Ila újra gyermekké lettem

És az alkony majd leszáll . . .

A halotti, siri csendben

Halkan, de ünnepélyesen

Agyamhoz jó a halál.

Eletemet kioltani

Felém nyújta majd a kart;

Mielőtt még elragadna

Hangzik ajkam végső dala:

„Isten! áld meg a magyart.”

Mentényi Antal

lemít elnyomja, de az isteni szikra, a melyet magukkal hoztak, igenis fejleszthető. Hiszen egykor a magasabb napokban, vagy mondjuk az I. napokban mint tiszta szellemek mostani tudásunkhoz képest *majdnem* mindentudók voltunk és idáig jutva, szellemileg ennyire elzüllöttünk. Tesék a Darwinizmus szerint anyagilag levezetett legmagasabb fejlettségű majmot vagy bármily állatot fejleszteni, civilizálni! Azt csak annyira taníthatjuk, amennyire emberi értelem segítségével beléje szajkózunk, de aztán magára hagyatva, nemcsak hogy tovább nem fog haladni egy tapodtat sem, hanem a beléje szajkózott tudást is elveszti. Végre csak rájövünk, hogy a majom, mint a többi állat csak élve van, de szellemprincípium nincsen benne. A reinkarnációra vonatkozólag a szellem, erő, anyag szerint: „a szellem az anyaméhben a főtussal összeköttetésbe lép idegrendjével (perisprít) és azt élve fejleszti embrióvá, később pedig emberi lényvé és pedig olyan lényvé, mint amily fokozatos ezen szellem előző életéből magával hozott.

(Folytatom.)

A szabadkai új törvényszéki elnök. Alig jelent meg a hivatalos lapban Polgár Józsefnek, a szabadkai törvényszék eddigi elnökének áthelyezése, már is megindultak a kombinációk az új elnök személye iránt. A legsűrűbben említik dr. Gajáry Béla szegedi törvényszéki bírónak, Gajáry Ödön és Gajáry Géza fivérének a nevét. Bírói és ügyvédi körökben nagy simpatióval kísérik e kombinációt, mely mindenütt, amerre tárgyalják, a legjobb benyomást kelti. Dr. Gajáry Bélának nagy jogi tudása, óriási bírói gyakorlata, melynek 5 esztendőn át, mint bácsalmási vezető járásbíró, 2 éven át pedig mint a szegedi törvényszék bírójának, fényes tanujelét adta, — valamint előkelő modora s a jogkereső közönséggel szemben való előzékeny bánásmódja mindenképpen alkalmassá teszik eme fontos állás betöltésére.

Dr. Benárd Emil kinevezése. Dr. Benárd Emil igazságügyminiszteri fogalmazónak, az igazságügyminiszter titkárnak, lapunk kitűnő tollu munkatársának a király a *segédtitkári* címet adományozta. Dr. Benárd Emil abban az időben, midőn Lósz Sándor a regőczi kerületnek képviselője volt, hathatósan mozdította elő e járás lakossága nagyrészenek érdekeit, azzal, hogy a miniszterhez felterjesztett kérelmeket mindig kedvező javaslattal kíséerte.

Tanítói kinevezés. A kuczorai róm. kath. iskolához kántortanítót *Höfllich* Mátyást neveztek ki.

Kitüntetett kertész. *Bednár* Károly magyarkanisai előnyösen ismert műkertész a Magyar Földhivatalintézet 600 kor. jutalomdíjban részesítette.

A szabadkai törvényszék elnökét, *Polgár* Józsefet az igazságügyminiszter a budapesti ítélőtáblához helyezte át. Ez az áthelyezés előléptetés számba megy. Polgárnak Szabadkáról való távozását a bírói s ügyvédi kar, valamint a jogkereső közönség öszintén sajnálja.

Kitüntetett tűzoltóegyletek. A szegedi tűzoltóversenyen a *zentai tűzoltóegylet* első díjat (ezüst kelyhet), a *futaki tűzoltóegylet* pedig elismerő oklevelet nyert.

Nyugdíjazott tanító. *Faust* János apatini polg. iskolai tanító 35 évi sikeres működés után nyugalomba vonult.

Kitüntetett bácsalmási iparosok. A pécsi orsz. cipésszakkiállításon négy bácsalmási iparos nyert kitüntetést. Nevezetesen: *Heft* Péter és *Bozsmár* Antal zombori, valamint *Kókai* Antal és *Nagy* Ferencz szabadkai cipészek. A zomboriak bronzérmét és dicsérő oklevelet, a szabadkaiak ezüst érmét nyertek.

Névváltoztatások. *Grünhut* Béla m. mérnök szabadkai lakos „Gyenes” re, kiskoru *Eckert* Gyula bácsalmási illetőségű budapesti lakos pedig „Hős”-re változtatták családi neveiket.

Papi jubileum. *Rózsa* Imre péterrévei róm. kath. plébános, pápai kamarás vasárnap ülte meg pappá történt töltszentelésének ötvenedik évfordulóját. A ritka egyházi ünnepélyen a társadalom minden osztályából igen sokan vettek részt s zajos ovációban részesítették a köztiszteletben álló,

népszerű jubilánst. Délben bankett volt, melyen számos tősztan ünnepelték *Rózsa* Imrét. *Blázsek* Lajos esperes, *Witz* Lajos, *Kiss* Sándor, *Ekkert* Gyula, *Bolyes* István mondtak beszédeket. Kitérő lelkesedést keltett *Mihálovits* Endre orsz. képviselő felköszöntője, aki magasan szárnyaló, eszmegazdag beszédben méltatta a jubiláns érdemeit.

Házasságok. *Tóth* Ibolyka kisasszonyt, *Tóth* Lajos zentai főgymn. tanár szeretetreméltó és nagyműveltségű leányát eljegyezte dr. *Paragh* Elek kisperegi orvos.

Révész Emil regőczi kereskedő kedden tartotta esküvőjét *Rosenthal* Mariska kisasszonnyal Békéscsabán.

Pogány Jenő eljegyezte *Berecz* Erzsike kisasszonyt, *Berecz* Károly gombosi jegyző kedves leányát.

Kassovitz Amália kisasszonyt, *Kassovitz* Ármin számellenőr leányát e hó 20-án vezeti oltár elé *Blumgrund* Ede, Zomborban.

Dr. *Brichta* Nándor zentai ügyvéd szerdán tartotta esküvőjét *Feldman* Lujza kisasszonnyal Tasnádszántón.

Milassin János mérnök szombaton oltár elé vezette *Decsy* Bella kisasszonyt, *Decsy* Dezső szabadkai gyógyszerész művelt és kedves leányát.

Gara község a vallásért. Garai levelezőnk írja: Némi kötelességet vélek teljesíteni akkor, midőn egy oly — munkásságában fáradságot nem ismerő, tetteiben önzellen lelkipásztort mutatok be a nyilvánosság előtt, ki a 18-ik század végén gr. Grassalkovics által reneszansz stílusban épített templomunknak belső berendezéseit az adakozó hívek anyagi segítségével újjal pótolhatta. 1877-ik esztendő irtuk, amidőn egyházi kötelességének teljes magaslátán álló férfi községünkbe lépett, hogy lakosságunk épülésére templomunk belső világát teljesen megújítsa. Az eddigi 28 évi lankadatlan működését arra használta fel, hogy templomunkban a régi, a jelen kornak meg nem felelő tárgyait a modern, jelen időnek megfelelőekkel pótolja. Alig melegegett meg új otthonában, már is consilium abeundit kaptak a „fáter-mörder” támlákkal ellátott régi rozoga padok s helyükbe új padok léptek, melyek 1600 koronába kerültek. Alig hogy ezen újítást keresztülvitte, lassan-lassan kivezényeltettek a keresztelő kut, prédikáló és gyóntató székek, közben-közben értékesebb képek és szobrok helyettesíték az elavult tárgyakat. A szobrok a következő hívek adakozásából jöttek létre: páduai szt. Antal özv. *Tóth* Mártonné; szt. József özv. *Ráics* Sztánkóné; *Jézus* és *Mária* szive özv. *Heinrich* Józsefné és *boldogult* özv. *Striegl* Anna; szt. *Bálint* püspök *Müller* Adam. Bizony bizony egy kis példa ránk is férne, mert néha rajtunk is kitérő félig-meddig a nehézkör, különösen úgy „rámás” idejében, ilyenkor jó volna többször hozzá folyamodni e kőr szavakkal: szt. *Bálint* püspök a nehézkörök pátronusa, könyörögj értünk. Amen! A további restaurálás még nem szűnt meg. Alig néhány év előtt a mindenféle rosszul működő orgonánk is, a midőn körülbelül 50-ik születését ülte volna meg, az örök enyészetnek adatott át és helyébe vándorolt Angszter híres műhelyéből egy 1768 kor. értékű tíz változalu orgona, melytől élvezettel és elég ügyesen szólíttatja meg fiatal kántorunk a szt. ténykedés magasabb emelésére. Alig 3—4 hónapja, hogy lelkipásztori munkálkodása keresztülvitte, hogy a tul régi stációk 1512 korona értékű ujjakkal váltattak fel, mely stációk relif képeinek költségeit a következő jámbor hívek fedették: *Ráics* Sibalán *Mária*, *Bischof* András és *Hefner* *Mária*; *Simics* *Máté* és *Zélyty* *Márta*; *Müller* *Bertalan* és *Cziszter* *Magdolna*; *Zomboresevics* *Benzó* és *Karagity* *Pávka*; *Pencz* *Antal* és *Hefner* *Erzsi*; *Karagity* *József* és *Csillity* *Kata*; *Gátt* *Magdolna*; *Karagity* *József* és *Antóna*; *Schön* *József* és *Czeccília*; végül a német és bunyó rózsafüzér egylet. *Jelenbeni*, kitartó energiával párosult munkálkodása oda nyilvánult, hogy templomunkkal egy időben született ósdi oltárok szintén kiküszöböltesse és újak szerepeljenek a vértéküli áldozat bemutatásában. Most újhold vasárnapján szentelte be plébánosunk és átadta a további szent ténykedésnek. A főoltár a szegényebb osztályhoz tartozó hívek áldozatkész adakozásából állítottatott fel, míg a *Mária*-oltárt *Hefner* *Ferencz* és hitvese *Keiner* *Teréz*; a szt. *Vendel* oltárt id. *Klénáz* *Mátyás* és *Kling* *Margit* emeltették. A főoltár egymagában 1800 kor., a két mellékoltár egyenkint 1000—1000 koronába kerültek. Ezenkívül meg kell emlékezni *Zomboresevics* *Antal* és *Hefner* *Ferencz* újból áldozatkészégéről. Az előbbi egy igen szép ludi szüzet barlanggal együtt állítottatott fel, mely a templom hajójának szépsézetű részét nagyban emeli; az utóbbi pedig 400 koronával „*Jézus* az

olajfák hegyén” cz. domborművű képét a kálvária téren helyeztette el, mely a szép rendben tartott kálváriánk értékét is nagyban emeli. A fent említett drága ujdonságok *Heckenaszt* *János* zombathelyi derék iparosunk műhelyéből kerültek ki, ki ugy esztetikai, mint pedig az anyagi kivételben népünk teljes meglegedését és elismerését vívta ki. Mindezen ujdonságokat a munkásságában lankadatlan és fáradhatatlan lelkipásztorunknak, *Ribovics* *András* plébános és jeruzsálemi lovagnak köszönhetjük, kinek működését dicsérje azon siker, melyet 28 évi pásztorkodása alatt templomunk újjaalakításában elért.

Jegyző és orvos párbaja. A következő sorokat kaptuk: Tisztelt szerkesztő ur! A *Bácsmegye* legutóbbi számában „*Jegyző és orvos párbaja*” című híruk helyreigazításra szorul. Mert említett párbajnál mindkét fél könnyen megsérült. Ezt kérem sziveskedjék ily értelemben rektifikálni. Maradtam tisztelője *Hoffmann* *József*, mint dr. *Balog* *Dezső* egyik volt párbajsegedé.

Dalestély Bácsan. A bácsi dalegylet e hó 15-én saját alapja javára estélyt rendezett, mely jól sikerült.

A bácsalmási fiatalság e hó végén nagyobb szabásu estélyt rendez. Az estély műsorának megállapítása végett érintkezésbe léptek a Bácsmegyei Körral.

A péterrévei II. kath. temetkezési egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Halálozások. *Budánovits* *Árpád* volt bajmoki jegyző a napokban 53 éves korában Szabadkán elhunyt. Bajmokon temették el nagy részvétellel.

Kisigmándi Hamary *Kornél* vezérkari századost, ki a m. kir. szabadkai 6. honvédszázad zombori zászlóaljánál szolgált, néhány hónappal ezelőtt elmezavar következtében Budapestre szállították. E hó 11-én a Schwarzer-elmegyógyintézetben életének 25. évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultat nagyszámú, előkelő rokonság gyászolja. Földi maradványait Nagyváradra szállították s 13-án a várad-olási családi sírboltba helyezték örök nyugalomra. A közszeretelben álló százados elhunytá ismerősei és barátai körében mély részvételt kelt.

Valichora *Antal* szabadkai iparos e hó 15-én 65 éves korában elhunyt. Az iparosság nagy részvéte mellett temették el.

Mulatság Hodságon. A hodsági fiatalság e hó 20-án a *Krisztian*-szállóban, a *Bácsmegyei Kör* javára nagyobb szabásu mulatságot rendez, mely sikerültnek ígérkezik.

Augusztus 29. A mohácsi gyászos csata évfordulóján, augusztus 29-én *Lukács* *István* szabadkai kath. hitoktató tart Mohácson emlékszedet.

Csöd Cservenkán. Ifj. *Knéffely* *Lajos* cservenkai kereskedő ellen csődöt rendelt el a zombori törvényszék. Tömeggondnok: dr. *Kniesel* *Frigyes*, helyettese dr. *Deák* *Béla* kulai ügyvédek.

A verbászi Szent István-ünnepély alkalomból, „*Erzsébetligeti Közlöny*” czimen ügyesen összeállított alkalmi lap jelent meg. A „híradó”, mely dr. *Hilkene* *Lajost* vallja szerkesztőjének az ünnepély eme részletes műsorát hozza: Délután.

1. Hangverseny, tartja az újverbászi tűzoltó zenekar.

2. Kocsi virág korzó. Rendezik: *Schuch* *Gyula*, *Bétsch* *Jakab* és ifj. *Urban* *Konrád* urak. Gyülekezés d. u. fél 5 órakor.

Indulás d. u. 5 órakor az „*Erzsébetligetben*.”

3. Monológ (német.) Előadja *Hetzl* *Vilmos* úr.

4. Igen kacagtató, különféle bohózos monológok. Előadja: *Huck* *Mátyás* úr (Ujvidékről.) Este.

1. Toronyzene fél 8 órakor. Tartja *Vadas* *Ferencz* úr, tárogató-művész.

2. Az „ujvidéki polgári daloskör” hangversenye: *Gutsohn* *Adolf* karnagy vezetése alatt.

I. Rész.

a) Magyar népdalok: *Lányi* *Ernő*től op. 97.

b) Részletek a „*János vitéz*” című operetből:

1) Bagó dala) éneklí zenekísérettel

2) Huska dala)

3) Tündérek kara) *Löffler* *Jusztina* k. a.

c) A bolondkocsi hajtó: vig monológ, írta és előadja *Jurányi* *Alfréd* úr.

d) Székely harczi dal. Kársztól.

e) *Banditák* bordala. *Verdi* „*Ernani*” című operájából. *Férfinégyeskar*. Éneklí: *Ábrányi*, *Belohorszki*, *Szalkai* és *Léka* urak.

3. A szegénylős.

Vigjáték két felvonásban írta Moncrieff, angolból fordította Csiky Gergely.

Személyek:

Blushington, fiatal földbirtokos, Hetzel Vilmos úr. Friendly Tamás báró, Bétsch Henrik úr. Lady Friendly, Mühl Irénke k. a. Frank, Dinah gyermekeik, Reppert Frigyes úr, Schneider Laura k. a. Dr. Starch, Blushington gyámja, Trumpf Fülöp úr. Staillace Philippa kisasszony, Blushington nagynénje Kossin Matild k. a. Evans, Friendly házfelügyelője. Gyp, Blushington házfelügyelő, Lutz Jakab úr. John, Blushington inasa, Heib Károly úr. Nick, Friendly inasa, Quiring Jakab úr. Cselédség.

II. Rész.

4. a) Szerenád Ziegler B-től, bariton-szóval.
 - b) Magánjelenet. Előadja Gyenisse Károly úr.
 - c) Népdal. Egyveleg Fortuner E-től
 - d) Cigányfogadás. Vig monológ Gabányitól.
- Előadja: Paál Vladimír úr.

e) Az étlap, (tréfás) férfikar.

5. Tánc.

A boróczyi gazdák olvasóköre alapszabályait jóváhagyta a belügyminiszter.

Betörés egy templomba. A zombori karmeliták templomába betörték az onnét, feltörvén a perselyeket, 100 koronát vittek el.

Kutba esett gyermek. Gyulafalván a napokban Szungyi Mátvás nevű 8 éves fiu játszás közben a kutba esett. *Gujás* János csordás mentette ki.

Kifogott hulla. Baján a napokban egy feloszlásnak indult férfi hullát fogtak ki. A személyazonosságát még nem állapították meg.

Aratóünnepély Herczegszántón. Herczegszántón a katolikus kör múlt vasárnap, augusztus 6-án sikerült aratóünnepséget rendezni, mely újságnál fogva is, meg impozáns arányaival is az egész falunak érdeklődése mellett folyt le. Kezdődött reggel a koszorút hozó lovasbandérium fölvonulásával és játékaival. A legénység festői viseletével pompás látvány volt; hetykén és biztosan ül egytől-egyik a legnehezebb fordulatnál is lován. Kilenc óra után elszárgult a csapat, ki a mezőre a kalász-koszorúért. Ezt diadallal hozták a templom elé, hol az arató leányok vették át, s a hálaadó szent mise alatt ők tartották mint a hála jelét. Szent mise után ősi szokás szerint áldomás volt, melyet a kör adott, az ifjú arató nép részvételével. Délután különféle népjátékok váltakoztak, erő, ügyesség próbák és kedvre derítő mutatványok, meg szavalatok. Mennyire kedvére volt a falusiaknak ez a multság, mutatja, hogy az eső se birta elmosni: a megeredő esőben is kitarítottak késő estéig.

A jótékonyági ügy szervezése. A Bajai Hirlapban olvassuk eme követéseméltó dolgot: Bajai város lelencczügyi bizottságáé az érdem, hogy a jótékonyági ügy nálunk is biztos és megbízható alapokra kerül. Hétfőn délután *Drescher* Béla polgári iskolai tanár elnökle alatt ülést tartott a lelencczügyi bizottság, amelyen a tagok, kik a lelencczeket és a városi szegényeket otthonukban felkeresték, látogatásukról nyert tapasztalataikról tettek jelentést. A bizottsági tagok több helyen azt észlelték, hogy az elhagyott gyermekek rosszul vannak ellátva. Határozatba ment tehát, hogy a bizottság azokat a gámszüllőket, kik a rájuk bízott gyermekeket nem gondozzák kellőleg, felszólítja, hogy a gyermekekről jobban gondoskodjanak. Ha e felhívás után sem tesznek eleget, akkor a gyermekek másutt fognak elhelyeztetni. A bizottság átiratot intéz a bajai jótékonyczzélu leányegylethez, amelyben kéri, hogy keressenek a bizottsággal karöltve módot arra, hogy az egyesület működése szélesebb alapokra helyezhető legyen. A két jótékonyczzélu nőegyletet felkéri, hogy alamizsnáit és adományait csak arra érdemeseknek és ráutaltaknak adja. Felkéri a bizottság az összes helybeli pénzintézeteket és társas egyesületeket, hogy a jótékonyczzélu céljaira évenként bizonyos meghatározott összeget juttassanak. Az iparfejtületet pedig megkeresik, hogy a lelencczek iparosoknál lehessenek elhelyezhetőek, hogy iparosoknak legyenek kiképezhetőek. Mindezen összes intézkedések kétségtelven a méltányos és célirányos jótékonyczzélu révén fognak végre elvezetni.

Egy házaspár a villám áldozata. Nagy, megdöbbentő szerencsétlenség történt a napokban *Szivácson*, Löwenberger Jakab szállásán. Este ugyanis a künn dolgozó munkások pihenni térvén a szabad ég alatt sátrakat csináltak, hogy az esni készülő eső ellen védve legyenek. Így tett Molnár Urbán gyulafalvi lakos és felesége szül. Bezdányi Anna is, a kik fiatal 1 éves házasságok lévén, örömmel készítették a sátrat, mely őket az eső elől megvédi. De alig, hogy nyugodni tértek, egy földrengető csattanás és dörgés rekesz-

tette meg a levegőt: a villám becsapott a fiatal házasság sátrába és egy pillanat alatt szénné égette őket. Nem messze tőlük még beszélgettek a többi munkások. Ezek is érezték a villámcsapást, amennyiben a közelebb állókat messzire elvetette a feszült lég, s a távolabbiakat is szédülés érte el. Valóságos pánik keletkezett erre. Az emberek zavartan futkostak ide-oda, nem tudván, mi tevéők legyenek. Fokozta a zavart az, hogy a kazalba rakott zab is meggyulladt, — valamint az elevator. Az előbbiből 200 kereszt, az utóbbi teljesen leégett. A szerencsétlenné vált fiatal pár a felismerhetetlenségig összeégett. Temetésük f. hó 9-én ment végbe általános részvétel mellett.

Az ivási bravur áldozata. Zentán Bende Lajos szabó a napokban egy kissé beszszelve, bevetődött Eszes Károly főtéri üzletében egy pohár pálinkára. Míg ő a pálinkát fogyasztotta, odament Treuer István vendéglős is, aki Bendének saját kivánságára 10 pohár tearumot fizetett, ha azt Bende el tudja fogyasztani. Bende hamarosan el is fogyasztotta de oly rosszul lett tőle, hogy ott az üzletben összeesett. A jelenlevők erre Bendét kocsiarra tették s hazavitették, de mire lakására értek vele, Bende már nem is tudott szóhoz jutni, s rövid félóra után pedig, anélkül hogy észre tért volna, kiszendvedt; a sok és erős szesz megölte.

Az élelmiszerhamisítók. Zentáról jelenik: Eddig a zentai főorvos rendszerint hetipiaczok alkalmával tartott vizsgálatot az élelmiszerek felett. A napokban azonban más napon váratlanul ismét ott termelt. A tejeskofák közül azok akik köznapokon szeretik a tejneműeket pancsolni, szedték sátorfaikat, s el akartak illanni, de akkora a főorvos is ott termelt s vizsgálat alá vette a piacra vitt árukat, s nem is eredménytelenül, mert Horvát Pálné, Fűr Ferenczné, Szügyi Józsefné, Kopasz Mihályné és Vörös Józsefnénél a közegészségre ártalmas vizes tejet, Nagy Szentesi Máriánál pedig élvezhetetlen tojást találtak. Elkobozták tőlük a hamisított termékeket. De külön büntetést is kapnak. Az ilyen razzia elferne más városokban és községekben is.

Tűz gyerekek vigyázatlanságából. Szivácson a napokban néhány gyermek kukoriczát süttött a mezőn. Egy szikra a közelben levő gabonasztagokra szállt, minek folytán 300 kereszt buza leégett.

Csibeöl az iskolában. Amíg a közoktatásügyi miniszteriumnak az iskolaügy újabb, üdvösebb alapra való helyezésén fáradoznak, addig az ujszivácsi ref. hitközség egyik alkalmazottjának különös reformötlete támadt. Az iskolaterem egyik részét elrekeszelte s ott csibeölt rendezett be. Megnyílt tehát a csibeművelődés új korszaka. Az esetről az ujszivácsi iskolagondnok jelentést tett illetékes helyre.

Baleset egy fürdőben. Óbecsén a napokban dr. *Popovits* Milán ottani orvos ruhástól a fürdő vizébe esett. Szerencsére baja nem történt.

A kutya a lopás szolgálatában. Óbecséről írják: Eddigél a galambot a posta, solymot a vadászat, a lovat hadviselés szolgálatában ismerjük. Agara György és fia óbecsei lakosok új felfedezést tettek. Egy ügyes kutyát betanítottak és ennek segítségével a kompnál levő csárdástól 40 drb. csirkét lopattak fényes nappal. A tettesek beismerésben vannak, sőt kiegyeztek a károssal 30 koronában, de a feljelentés már megtörtént.

Tűzek Topolyán. A napokban *Vojnich* Béla topolyai birtokán 100 kereszt buza égett el. Palásti János ottani birtokos szállása is kigyullt s egy melléképületet hamvasztott el.

Középitkezések Bácsmegyében. A zombori államépítészeti hivatalnál a napokban ezekre a középitkezésekre volt versenytárgyalás. A *kerékvető* szállítására nézve (előirányzat 3875 korona) beérkeztek a következő ajánlatok: szóbelileg: Roheim Károly és fiai (*Zombor*) 1 drb 2.20 koronával, írásbelileg: Scheer Ignác és fiai (*Zombor*) 12 százalék árengedménnyel, Roheim Károly és fiai (*Zombor*) 3782 korona, Schald Antal (*órócz*) 3548 korona. *Roheim* Károly és fiai ajánlata fogadtatott el darabonként 2.20 koronával. Az 1905. évben általános terítéssel kapcsolatos *hengerelésre* előirányzat 13.013 kor. 54 fillér) szóbeli: Scheer Ignác és fiai (*Zombor*) löhengerrel 2 százalék árengedménnyel, Iritz Sándor (*Makó*) saját gőzhengerével 8—8 fél százalék árengedménnyel, Roheim Károly és fiai (*Zombor*) löhengerrel 8 százalék, saját gőzhengerével 7 százalék árengedménnyel. Írásbelileg: Scheer Ignác és fiai (*Zombor*) 7.5 százalék árengedménnyel, *Roheim* Károly és fiai (*Zombor*) löhengerrel 8 százalék árengedménnyel gőzhengerrel 12600 koronáért. Elfogadtatott: *Iritz* Sándor szóbeli ajánlata. A *zombor óbecsei törvényhatósági közut* 67.3—86.5 km. szakaszán

építendő utkaparóházakra: (előirányzat 15.676 korona): Szóbeli: Gavanszki testvérek és Alexievits cég (*szenttamás*) 10.6 százalék felülfizetéssel, Hartmann Jakab (*Bulkeszi*) 10.5 felülfizetéssel, Lang Karoly (*Bulkeszi*) 14 százalék felülfizetéssel, Weisz Mátvás (*Cservenka*) 13.5 százalék felülfizetéssel, Eidenmüller József (*Bulkeszi*) 13 százalék felülfizetéssel, Hachnel Péter (*Bulkeszi*) 12.5 százalék felülfizetéssel, Albrecht Henrik (*Cservenka*) 12.5 felülfizetéssel. Írásbelileg: Lotz András és Lotz Konrád (*Ujverbász*) 10 százalék felülfizetéssel, Hachnel Péter (*Bulkeszi*) 15 százalék felülfizetéssel, Lotz András és Lotz Konrád írásbeli ajánlata fogadtatott el, *zombor-bezdányi törvényhatósági közut*on építendő utkaparóházakra (előirányzat 3446 kor. 16 fillér: szóbelileg: Weisz Mátvás (*Cservenka*) 13 százalék felülfizetéssel, Scherer János (*Oszivácz*) 12.9 százalék felülfizetéssel, Kiss Sándor (*Bezdán*) 14.5 százalék felülfizetéssel, Eidenmüller József (*Bulkeszi*) 14 fél százalék felülfizetéssel, Haenel Péter (*Bulkeszi*) 14.2 százalék felülfizetéssel. Scherer János ajánlata fogadtatott el

Szüreti multság Apatinban. Az apatini tanítói kar szeptember 23-án, az állatkiállítás előestéjén szüreti multságot rendez.

A bácsalmási kereskedő és iparos ifjuság a napokban igen sikerült műkedvelői előadást rendezett. „A toloncz” című népszimnút adták elő. Az összes szereplők bámulatos gyakorlottsággal teljesítették feladatukat. Az előadást, mely tekintélyes jövedelmet hozott, nagy közönség nézte meg.

Véres verekedés Apatinban. Apatinban a napokban *Plesz* Antal és *Váczi* János napszámok összeszólalkoztak, aminek az lett a vége, hogy Váczi társát élesre fent késsel hasba szurta. *Plesz* sebe súlyos.

Artézi kutak Titelen. Títel község képv. selőtestülete 2 artézi kut létesítését határozta el.

A titeli tanulóifjuság e hó 19-én nagyobb-szabásu estélyt rendez. Műkedvelői előadás és táncz lesz.

A szegedi honvédenekar Palánkán. A szegedi honvédenekar vasárnap hangversenyt rendezett Palánkán. Oriási közönség hallgatta a jól szervezett zenekar gyönyörű játékát.

A titeliek színházpártolása. *Toldy* Zoltán szintársulata a napokban beállított Títelre. Négy napon át hirdettek előadást, négy estén át váriak a közönséget. De mivel senki se volt hajlandó a szintársulat művészetében gyönyörködni, Thalia apostolai összeszedték sátorijukat s néhány jókivánság hátrahagyásával Adára menekültek.

A megyei közs. tanítóegyesület választmányi ülése. A Bácsbodrogmegyei közs. tanítóegyesület központi választmányja f. hó 19-én *Szabadsán*, délelőtt 10 óraker tartja meg rendes ülését a következő tárgysorozat mellett:

1. Elnöki megnyitó.
2. A járáskörök elnökeinek előterjesztése.
3. Pénztár jelentés.
4. „A tanítók törvénye” című törvénytervezetnek ismertetése s e tárgyban javaslatétel a Budapesten f. évi augusztus 9-én megtartott orsz. bizottsági angett tárgyalása alapján.
5. Határozati javaslatok a f. évi Országos Bizottsági nagy gyűlésre kitűzött tárgyak fölött.
6. A vármegye területén létesítendő „B.-Bodrog vármegye tanító egyleti internátus” alapszabály tervezetnek tárgyalása.
7. A f. évi megyei közgyűlés határnappjának s tárgysorozatának megállapítása s az előadók kijelölése.
8. Az „Eötvös alap” kezelése alatt levő Czifrusz Ferencz féle alapítvány” elnyerése iránt beterjesztett kérvények fölötti intézkedés.
9. Folyó ügyek, indítványok.

A bácsmegyei függetlenségi párt e hó 13-án alakult meg. Az alakuláshál jelen voltak: Fernbach Károly, Lovászy Márton, Bartha Miklós, Mukics Simon, Barabás Béla, Rajk Aladár orsz. képviselők, Fernbach Péter, Antunovits József, Balla Árpád, Czettl József, Mérő János, dr. Rényi József stb. Elnökké *Fernbach* Károlyt választották meg.

Társelnökök: Bartha Miklós, dr. Lovászy Márton, Lázár Pál, Mukits Simon, Rajk Aladár, gróf Teleky Árvéd, Varga Károly, Fernbach Péter, Antunovits József.

Alelnökök: Drescher Gyula, Fernbach Bálint, Márton Mátvás, Mérő Ignác, Balla Árpád és Balogh Ernő dr.

Titkárok: Göndör Ferencz, dr. Karácsony Gyula.

Jegyzők: Dr. Ács Jenő, dr. Agycics János, Bunyi Gyula, Cettl Dezső, Janovich Miklós dr., Gál Rezső dr., Szeifrid József, Keck Károly.

Pénztáros: Sztrilich Zsigmond.

Az intéző bizottság megalakítása — Lo-

vászy Márton indítványára — a legközelebbi gyűlésre maradt.

Beszédeket mondtak: Fernbach Károly, Barabás Béla, Lovászy Márton, Bartha Miklós, Gőndör Ferencz, Simon János, Király Jelenics István, Gyenes János és dr. Klein Adolf. Az üléseket az üdvözlőtáviratokat menesztették:

Nagyságos Kossuth Ferencz urnak

Karlsbad.

A Zomborban ma megalakult bácsmegyei függetlenségi és 48-as párt gyűlése örömteljes szívvel és rajongó lelkesedéssel üdvözlöi Nagyságodat, mint pártunk fenkölt szellemű vezérét és a nemzet jogos kívánalmának kivívásában kifejtett tántoríthatatlan küzdelméhez erőt és Isten áldását kéri s törhetetlen ragaszkodásáról biztosítja Fernbach Károly, elnök.

Nagyméltóságú gróf Apponyi Albert urnak

Eberhardt.

Nemzetünk nagy és törvényes harcában vezérlő csillagként ragyog Kegyelmességed dicső személye. Árassza továbbra is szerzte a hazában a függetlenség szent eszméit, hogy azok a népek szívébe vésődve, diadalra vezessék a függetlenségi párt küzdő bajnokait. A Zomborban megalakult bácsmegyei függetlenségi és 48-as párt tisztelettel üdvözlöi Nagyméltóságodat.

Méltóságos Justh Gyula urnak

Budapest.

A bácsmegyei függetlenségi és 48-as párt mai alakuló gyűlése mely tisztelettel üdvözlöi Méltóságodat, mint hazánk törvényeinek hű örét és bizva bizunk, hogy bölcs vezetése alatt a nemzet diadalmaskodni fog.

A működési tervzet főbb intézkedései ezek:

„Bács-Bodrogvármegyei függetlenségi és 48-as párt“ elnevezés alatt, a vármegye és az annak területén levő városok függetlenségi és 48-as érzelmi polgári pártot alakítanak, központi, képviselőválasztókerületenkénti és községi (városi) szervezéssel. A párt szervezkedés célja: az országos függetlenségi és 48-as párt programját megvalósítani, minden politikai kérdésben való együttműködés által, — továbbá közös erővel együttselekedni és állandó, éber ellenőrzést gyakorolni, Bács-Bodrog vármegyét és annak városait érdeklő minden közügyben. — A szervezet központja és székhelye Zombor sz. kir. város, a hol az ügyek vezetettnek és intézettek.

Céljainak és feladatainak betöltésére a „Bács-Bodrog vármegyei függetlenségi és 48-as párt“ a többek között, időnként a vármegye területén, — ennek városaiiban vagy községeiben nagygyűléseket tart, továbbá, amikor az ügyek megkivánják rendes gyűléseket a központban, Zomborban. Gyűléseket tartanak az egyes választókerületek s azoknak egyes községei is. A párt lehetőleg minden községben függetlenségi és 48-as kört alakít.

A központi szervezet képezi, az összes ügyeket intézi és az összes teendők felett határoz: az intéző-bizottság a tisztikarral.

A tisztikar áll: elnök, társelnökök, alelnökök, titkárok, jegyzőkből és pénztárosból. Az elnök vezeti az ügyeket s irányítja mindazon teendőket, melyeket a szervezet célja és érdekei megkivánják. A társelnökök és alelnökök segédkeznek az elnöknek s őt, akadályoztatása esetén helyettesítik. A titkárok és jegyzők végzik az írásbeli munkákat, vezetik a jegyzőkönyveket, őrzik az irományokat. A pénztárnok kezeli a párt vagyonát, amely kizárólag önkéntes adományokból áll. Az első tisztikart az alakuló gyűlés választja, később a választás joga az intéző-bizottságot illeti meg.

Az intéző-bizottság áll: a tisztikarból, a képviselő választó kerületek elnökeiből, ezek helyetteseiből, a községek pártelnökeiből, a városok küldötteiből és a 6. szakasz szerint megválasztott tagokból.

Az intéző-bizottsági tagok alap-lajstromát az alakuló gyűlés állítja össze választás utján. Az intéző-bizottság magát bármikor kiegészítheti. Ezen jogának gyakorlásánál figyelembe veszi az egyes választókerületeknek elnökeik utján kifejezett ajánlatát.

Az 1-ső szakaszban vázolt cél elérésére a függetlenségi és 48-as polgárság, képviselő választó kerületenkint is szervezkedik, ha a szervezés még eddig nem történt volna meg. A már megtörtént szervezkedés és annak módozatai a központnak bejelentendők, ugyszintén bejelentendő az ezután történő szervezkedés is. A központnak joga és kötelessége a kerületi ügyek minden mozzanatáról tudomást szerezni.

Népoktatási törvénytervezet. A múlt évben megtartott VI. egyetemes tanítói congressus megbízásából a Magyarországi Tanítók Orsz. Bizottsága a napokban fejezte be a népoktatási tör-

vénytervezetet, a melyet Földes Géza előadó terjesztett elő a Budapesten f. hó 9-ére összehívott szűkebbkörű anketi ülésének Vármegyénkől a bizottságnak Molnár Ferencz bezdáni isk. igazgató volt a tagja, akit az Orsz. Bizottság igazgató tanácsa hívott meg a községi iskolák képviselőletében az anketra. A törvénytervezet nagy koncepcióit öleli fel mindazoknak a törekvéseknek, miket az V. és VI. egyetemes tanítói congressusok határozataiból a tanítók egyeteme a magyar nemzeti népoktatás biztosítása érdekében gyakorlati-, államszervezeti, culturalis és social paedagogiai szempontból szükségesnek tart. A törvénytervezet sok tekintetben a kor felfogásával ellentétes újításoknak veti meg az alapját. Ideálisnak látszó változásokat teremt a tanítóképzés, a tanítók fegyelmi ügyei s a tanítók egyesületi ügyeiben. Ez a fejezet bizonyára erős bírálat alá kerül, míg megvalósulása bekövetkezik. A törvénytervezetet legközelebbi lapszámunkban egész terjedelmében közölni fogjuk és kiterjeszkedünk a vármegyei tanító egyesületnek állásfoglalására.

Bácskai karczos.

Párbajt vívtak a napokban Kiss Gyula jegyző és dr. Balog orvos. Az ellenfelek komolyan és erőteljesen támadták egymást s csak karczolászt ejtettek egymáson.

Milyen más a helyzet megyei közéletünkben. A politikai szereplők csupa kedvtelésből, játszva ütök egymást s mégis mély sebet ejtenek — a közügyeken.

A kunbajai tagosítás. A kunbajai közbirtokosság a haladó gazdasági politika magaslatára helyezkedve, elhatározta a gazdasági érdekekre oly üdvös tagosítást.

A politikában dolgozó urak példát vehetnének a derék kunbajaiaktól s szintén tagosíthatnák — a társadalmat. De ők — úgy látszik — a haladónak nem nagy hívei, mert folyton a *széttagoláson* munkálkodnak.

Hamisítók. A zentai kofák közt nagy riadalmat okozott, hogy az ottani főorvos néhány kartársukat hamisított élelmiszer árulása közben megcsipte.

Soh'se rösteljék e dolgot a tisztelt kofák. Látunk mi megyei közéletünkben is sok olyan politikai kofát, a ki egyes pártok elveit *meghamisítja*.

A vármegye legközelebbi közgyűlésén folytatni fogják az eddigi mulatságok sorozatát. A *kulaiak* megállapodtak, hogy a Vojnits báró elleni támadást a legradikálisabban torolják meg.

Ebből lesz aztán a nyári forróság. Az igazi *kánikula*.

Szintársulat Adán. Toldy Zoltán szintársulata a titeliek közönye miatt Adára menekült. De ott is olyan fogadtatásban részesült, hogy így kiáltott föl:

Isten nem jó közönséget *Ada* nekünk.

Közgazdaság.

Óbecsei dinnye a budapesti piacon. Dr. *Jaukovich* Ernő óbecsei ügyvéd, ki egy eszterdeig a külföld gazdasági viszonyait is tanulmányozta, ezidén 16 waggonrakomány dinnyét szállított a budapesti vásárcsarnokba, ahol azokat az összes magyarországi ilyenmü áru közül a legjobban értékesítette. Az óbecsei dinnyéknek a második, harmadik szállítmány átvétele után oly jóhírük volt, hogy az összes többi áru megérkezése után nyomban elkelt. Minden waggonban 2500 volt elhelyezve. Érdekes, hogy dr. Paukovitsnak minden hold dinnyeföld 800 koronát jövedelmezett.

A zentai országos vásár. Az e hó 20-án leendő zentai országos vásárra mindennemü állat hajtható föl; de csakis véstmentes helyekről.

A gazdasági egylet hodsági fiókja nemrég új tisztikart választott. A lemondott Rausch Ede elnök és Wissinger Richard titkár helyébe megválasztották *elnökké* Szendy Istvánt, al-

nökké Korény Belát, titkárrá Horn Jánost, *ügyész* Szé Scultéty Jenót. A választmányba került 10 hodsági, 3 bácsordasi, 2 militicsi, 1 szentfűlöpi, 1 paripási, 2 dernyei, 1 bácsi, 1 bácsujfalusi, 1 vajszkai, 1 pinczédi és 1 liliomosi tag.

A „Bácskai komlótermelők egyesületének“ heti ártudósítása. Petrőcz, aug. 15-én. Augusztus hó 12-éről 145—162 kor. Nürnbergi piac: 50 kgr. elsőredű: 140—150 márka — 168—180 kor. Galicziai piac: 100 kgr. elsőredű: 260-280 kor. Tartós szárazság után e hó folyamán két ízben, de főleg aug. 12-én oly kiadó esőt kaptunk, hogy a két éves kertekben holdanként 3—5, a régiekben pedig 4—7 métermázs komló várható. A már leszedett korai fajoknak termésmennyisége igen kicsiny volt. A késői fajok szedése e hó 20-ika körül kezdődik. Saaz és környékén aug. hó 5. és 6. án helyenként 30—50 százalék kárt okozó jégverések voltak, aug. hó 10-én pedig a Saaz melletti podersami kerületben oly vihar dühöngött, hogy számtalan telep egészen megsemmisült.

Csikókiállítás Zentán A „Zentai Gazdakör“ f. évi augusztus hó 20-án Szent István napján d. u. 3 és fél óraker a buzapiacz téren tartja meg díjazással egybekötött csikó kiállítását, melyen saját nevelésű csikóival és lovaival minden zentai gazda résztvehet. Díjak: I. éves csikóknál nemi különbség nélkül: 1. díj 30 kor., — 2. díj 24 kor., — 3. díj 20 kor., — 4. díj 16 kor., — 5. díj 14 kor., — 6. díj 12 kor., — 7. díj 10 kor., — 8. díj 8 kor., — 9. díj 6 kor., — II. Két éves kancza csikóknál: 1. díj 30 kor., 2. díj 24 kor., — 3. díj 20 kor., — 4. díj 16 kor., — 5. díj 12 kor., — 6. díj 8 kor. III. Három éves kancza csikóknál: 1. díj 24 kor., — 2. díj 20 kor., — 3. díj 16 kor., — IV. Négy éves kancza csikóknál; Négy-öt éves anya kanczáknál első csikójukkal elővezetve: 1. díj 30 kor., — 2. díj 24 kor., — 3. díj 20 kor., — 4. díj 16 kor. A III. pontban elősorolt díjakat és az első pont 3-ik, 6-ik, és nyolcadik díját csak gazdaköri tag nyerheti meg csikójával, a többi díjra bármely zentai gazda igényt tarthat. A nyert díjak 10 százaléka a kiállítás költségeinek részbeni fedezésére a pénztárnál levonatik. A kiállítandó csikók koruk nemük és származásuk adatainak bemondásával bejelentendők: Novoszel János titkár, Hevér Péter, Majoros Péter, Tóth János Antal, Rudics Farkas és Pusztai Mihály uraknál, bejelentési határidő augusztus hó 19-ik napjának délutáni 6 órája. A díjak kiállítás után nyomban kiosztatnak. Zentán, 1905. évi július hó 15. Tóth Lajos gazdaköri elnök. Novoszel János gazdaköri titkár.

Bácsmegye szarvasmarhaállománya. Megyénk szarvasmarhaállománya ekként oszlik meg: Apatin 1639, Silberek 2001, Doroszló 1109, Monostorszeg 1078, Gombos 879, Bácskertes 544, Sztapár 1789, Bácsszentiván 919, Szond 1862, Bácsalmás 2137, Madaras 1559, Bajmok 1551, Jánoshalma 1080, Katymár 1021, Kisszállás 2741, Kunbaja 687, Mátételke 460, Mélykut 1585, Rém 1068, Tataháza 239, Vaskút 942, Nagybaracska 1268, Bátmonostor 447, Béreg 664, Bácsbokod 939, Bácsborsód 1459, Csataalja 1199, Csávoly 964, Dávod 748, Felsőszentiván 463, Gara 2083, Regőcze 1219, Herczegszántó 1481, Bács 1792, Bácsujfalu 421, Bogyán 299, Dernye 446, Szentfűlöp, 1567, Hodság 876. Bácsordas 737, Liliomos 621, Paripás 609, Pinczéd 1286, Militics 1055, Vajszka 1046, Bácskeresztur 1248, Kula 2973, Cservenka 1781, Kiskér 1670, Kuczora 1785, Óverbász 1655, Torza 1836, Ujverbász 2031, Vepröd 1773, Dunabökény 1428, Dunacséb 648, Bácsujlak 788, Bulkesz 1404, Szépliget 1427, Palánka 591, Ópalánka 945, Boróc 679, Parrag 320, Palona 353, Szilbács, 675, Bácsstóváros 904, Ujpalánka 393, Wekerlefalva 440, Bácsföldvár 1651, Szenttamás 5179, Óbecse 5001, Péterréve 3996, Turja 1084, Alsókabol 228, Felsőkabol 757, Dunagárdony 234, Káty 892, Sajkásszentiván 497, Sajkáslak 252, Mozsor 906, Tiszakálmánfalva 550, Titel, 373, Tündéres 264, Topolya 2425, Bácsfeketehegy 1251, Bajsa 1728, Csantavér 1086

Kishegyes 1738, Ómorovicza 2358, Pacsér 1239, Sándor 362, Szeghegy 736, Begecs 377, Urszentiván 583, Dunagálos 471, János 769, Kiszács 635, Kölpény 561, Ófutak 1000, Ókér 1422. Ósóvé 761, Petrőcz 1188, Piros 424, Temerin 2820, Ujútak 2086, Ujsóvé 1021, Ada 2830, Martonos 2366, Mohol 2561, Magyarkanizsa 4837, Bezdán 1589, Csonoplya 1037, Gádor 1410, Bácsgyulafalva 705, Kerény 1369, Küllöd 1350, Körtés 627, Nemesmilitics 1413, Ószivác 1063, Órszállás 2253, Ujszivác 892, Csurogh 997, Boldogasszonyfalva 1045, Sajkásgyörgye 814, Nádajla 876, Zsablya 1284, Zenta 8540, Ujvidék 2582, Zombor 4791.

Szerkesztői üzenetek.

D. K., Bácsföldvár. Sorra kerül.
Dr. R., R., E., Zombor. Levélben intézzük el.
M. A., Bácsalmás—Zenta. Költeményét Mentényi név alatt hozzuk

Dr. V., D., Regöcse. A most beküldött cikkelyből visszamaradt kéziratot a legközelebb beküldendőhöz fogjuk csatolni.

G. M., Zombor. Nagysád félreértett bennünket. Mi egy szóval se mondtuk, hogy a versek rosszak. Egyedül technikai okot hoztunk föl. Tárcaja. kívánsága szerint, kétszerre fog megjelenni.

Dr. B. J. Az eljegyzési híreket díjtalanul tesszük közzé.

S. Jánoshalma. Az ügygondnok dr. David Arthur bácsalmási ügyvéd.

T. R., Baja. Mihelyt szerkesztőnk visszaérkezik, nyomban elintézi.

H. K-ly. Semmi egyéb, mint a megye érdeke. Az összes előfizetők szája szerint irni képtelenség. Az ön felfogása e tekintetben nem állja meg a helyét; hiszen Mihalovits Endre és Fernbach Péter ép úgy előfizetők nekünk, mint Vojnits István báró és dr. Récei Ede itt tehát oly irányú érdekekről szó se lehet. A következmények igazolni fogják a mi álláspontunk helyességét.

B. L. A., Ujvidék. A címet kijavítottuk. A jövőben a papírnak csak az egyik oldalára sziveskedjék irni.

M. F., Bezdán. Köszönet. Megtörténte után részletes referátát is kérünk.

Fegyverkedvelők figyelmébe!

Jutányos áron eladó magas, szarvas agancsesal díszített 5 fiókos vadászasztal a következő felszereléssel: két 16-os lancaszter vadászfegyver, 1 kakas nélküli legmodernebb céllövő fegyver, 1 Wernld céllövő, 1 Kropacsek vadászfegyver nagy vadra, 1 négyes szoba céllövő-fegyver, 1 pár vont csővű párbaj pisztoly, 1 pár 6-os flóbert pisztoly, 2 eredeti-kövekkal-kirakott jatagán, 3 eredeti ősrégi török pisztoly, 1 revolver. — Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Dr. BALLA EMIL ügyvéd
Ujvidéken.

1—2

4721—905. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

Ada községben elhalálozás folytán üresedésbe jött **községi kézbesítői állásra** ezennel pályázatot hirdetnek.

Az állás havi előleges részletekben fizetendő évi 800 korona javadalmazással van összekötve.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám 1905. évi **szeptember hó 1-éig** nyujtsák be, annál is inkább, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zenta, 1905. augusztus 10.

Malonyai Béla,
szolgabíró.

Hirdetmény.

A palánkai m. kir. állami csikótelep 1905. és 1906. évi mintegy 1200 méter mázsa finom **buzakorpa** szükségletének biztosítására folyó évi **szeptember hó 16-án** délelőtt 11 órakor az állami csikótelep intézőség irodájában Bélamajorban zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és 5% bálnat pénzzel felszerelt ajánlatok a fent említett határidőig az állami csikótelep intézőségénél (posta-távírda vasut és hajó állomás Palánka) nyujtandók be.

A szállítási részletes feltételek a m. kir. gazdasági főigazgató urnál (Budapest Földmiv. lési Minisztérium) és a palánkai m. kir. állami csikótelep intézőségénél tudhatók meg.

Budapest, 1905. július hó.

M. kir. Földmiv. lésügyi Miniszterium.

1041. szám kig. 1905.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye **Boldogasszonyfalva** községében ujonnan rendszeresített községi **kisdedvónői állás** betöltése céljából pályázat hirdetik és felhivatnak mindazon oklevéllel bíró kisdedvónők, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően és szükséges okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi **szeptember hó 1-ig** alólírt előjárásához adják be.

Az állás javadalma előleges havi részletekben kiszolgáltatandó évi 720 korona készpénz fizetés, szabad lakás, mely áll 2 szoba-konyha, kamra, pincze, padlás és szükséges mellékhelyiségekből, kerti illetmény 30 korona és két öl tüzi fa.

Szerb nyelv tudása feltétlenül megkívántatik. Boldogasszonyfalván, 1905. évi augusztus 10.

Olvashatlan aláírás,
jegyző.

Rada Lakity,
bíró.

1—2

2999. szám 1905.

Pályázati hirdetés.

Járásomhoz tartozó **Béreg** községben leköszönés folytán üresedésbe jött **írnok végrehajtói állásra** pályázatot nyitok.

Javadalmazás évi 500 korona.

A sokszó (dalmát) nyelv tudása megkívántatik és az azt igazoló okmánnyal is felszerelt kérvények legkésőbb folyó évi **szeptember hó 5-éig** nyujtandók be hozzám.

Baja, 1905. évi augusztus hó 9-én.

Főszolgabíró szabadságon.
Mentényi Sándor,
szolgabíró.

Pályázati hirdetés.

A katymári Szentá kültéri róm. kath. iskolánál egy magyar-bunyevác tannyelvű tanító állomásra pályázat nyitattik. Az állomás évi javadalma 800 kor. fizetés és természetben való lakás. Köteleessége a mindennapi és ismétlő tanköteleseket tanítani.

Férfi és nőtanítók pályázhatnak, akik kérvényüket a katymári róm. kath. iskolaszékre címezve **augusztus 27-ig** ns. és ft. **Klanszky Ferencz** apát-esperes-plébános urhoz **Jánoshalmára** (Bácsm.) küldjék.

Fizetését állomása elfoglalása napjától kapja, ami iránt értesítést fog kapni.

1—2

Pályázat.

A katymári róm. kath. népiskolánál egy **magyar-német tannyelvű tanító állásra**, mely ezidő szerint csak ideiglenesen fog betöltetni, pályázat hirdetik. Ez állomás javadalma 800 korona fizetés és 160 korona lakbér. A megválasztandó köteles lesz az iskolaszék által kijelölendő osztályban a mindennapi és ismétlő tanköteleseket tanítani. Lehetőleg zenében jártas férfi- és nőtanítók pályázhatnak, a kik kérvényüket a katymári róm. kath. iskolaszékre címezve f. évi **augusztus hó 20-ig** ns. és ft. **Klanszky Ferencz** apát esperes plébánoshoz Jánoshalmára (Bácsm.) küldjék. Ha nőtanító választatik, köteles lesz az iskolai leánykakat a női kézimunkában kioktatni. Az ideiglenesen megválasztott tanító fizetését állomása elfoglalása napjától huzza, ami iránt értesítést veend.

Katymár, 1905. aug. 5-én.

Gärtner Sándor
plébános.

2—2

3567. kig. 905.

Pályázati hirdetés.

Gádor községében leköszönés folytán megüresedett és évi 800 korona fizetéssel javadalmazott községi **írnoki állásra** ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. é. **augusztus hó 30-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zombor, 1905. augusztus 5-én.

Dr. Tarczay Dezső,
főszolgabíró.

1645. köz. sz. 1905.

Pályázati hirdetés.

Bácskeresztur községben lemondás folytán üresedésbe jött **gyalogrendőri állásra** pályázatot hirdetünk.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket a községi előjárásnál f. évi **augusztus hó 30-ig** adják be.

Az állással 600 korona fizetés van egybe kötve. Ruházatot a rendőr tartozik beszerezni, felszerelést a község ad.

Bácskeresztur, 1905. augusztus hó 9-ikén

1—2

Előjáróság.

395—1905. szám.

Hirdetés.

Torzsá község előjárósága **ártézi kut furásra** pályázatot nyit s felhívja a vállalkozókat, hogy szabályszerű ajánlataikat az előjáróság ezimére legkésőbb folyó évi **augusztus 31-éig** küldjék be.

Feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Torzsan, 1905. évi augusztus hó 10-ikén.

1—2

Előjáróság.

Iszákosság nincs

többé! Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

8-52

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenzenesség teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentette, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj és költségmentesen küldi hogy így bárki is meggyőződhesen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE

Dept 616,

62, (Chancery Lane,
London, Anglia

INGYEN PRÓBA 616 sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendőek.)

Allandóan dus választék

Erdélyi jármosökrök

valamint 1 és 2 éves

Erdélyi tinókból

a széplaki bér gazdaságban, Szamosujvár vasút állomástól 20 percz távolságra. Körülményes felvilágosítást készséggel ad:

Alexa Miklós SZAMOSUJVÁRT
(Szolnok-Dobokamegye)

32 40

Ma már minden uri nő tudja, hogy a világhírű valódi angol „EDISIN” Crem az egyetlen legmegbízhatóbb arczapoló szer.

zsirtalan crem

már néhány napi használat után eltávolít minden bőrtisztálanságot, szepit, májfoltot és az arczot üdév

és fehérré varázsolja. Kap-
ható: Uj előfizetők négy koronáért kapják meg.
— Nem szabad egy család könyvtárából sem hiányoznia.

Utánzatoktól óvakodjunk s csak VALÓDI **KATONA-féle angol EDISIN** cremet kérjünk.

Egy tégely ára 1 korona. Egy darab valódi angol Edisin szappan 80 fillér. Kapható kizárólag

Katona Ágoston gyógyszerész-nél Szabadkán a Szentháromság gyógyszerertárban, VIII. kör, Csernovits-utca, 285 sz.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű **Valódi Növény**

Essencia-Fluid

csak „KATONA”-féle „K. A.” védjeggyel. Páratlan. — Nélkülözhetetlen. — Elérhetetlenül megbízható nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendelleniséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult köszvény-nél, csuznál, tagszagatásnál, stb. nél. — Óvakodjunk tehát hatás nélküli külföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen gyártmányu **KATONA** féle igazi Növény Essencia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor. 1 üveg 40 fillér. — Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta **KATONA** név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerertára; Szabadkán: Katona Ágoston gyógyszerész Csernovits utca, Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér, Zalán Béla droguistás Kossuth-u., ifj. Hoffmann József gyógyszerertára IIj. kör, Zimonyi ut.

Megvizsgálva és véleményezve. 9—

Schottola Ernő

BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 2.

A közeledő szüreti időnyre ajánlok: kétszeresen működő

Borsajtókat,

önellátó szerkezetű szőlőzúzókat bogozó-készülékkel és anélkül,

borszivattyukat, amerikai gumitömlőket, bor- és mustmérőket,

szőlőszedő ollókat, szőlőtaposó zsákokat, erjesztő-tölcsereket, (kogyogókat) porcellánból, üvegből, pléhből és minden a szőlő- és pinczegazdászathoz szükséges anyagot és cikketek.

Nagy képes árjegyzékem kivánatra ingyen és bérmentve küldöm meg.

„SZINHÁZ és ÉLET”

a legszebb magyar hetilap,

megjelen minden szombaton. Egyes szám 24 fill.

Felelős szerkesztő: **LENKEI LAJOS.**

A vállalat igazgatója: **LENKEI ZSIGMOND.**

600 oldal! Több mint 1000 kép!

Szenzáció szép „A Színház” ielvéi be-
tési tábjaja! Diszes vászonkötésben kapható 1 kor. 80 fill.
lérért a kiadóhivatalban, (20 fillér szállítási díj, ha postai kézbesítés kívántatik.)

Gyönyörű „A Színház” félévének diszes kötete 600 oldalnyi terjedelemben. 33 füzet, több mint 1000 eredeti képpel, gyönyörű kötésben 5 korona.

Az európai és különösen a magyar színházi év eseményeinek krónikája.

Uj előfizetők négy koronáért kapják meg. — Nem szabad egy család könyvtárából sem hiányoznia.

Megrendelhető: **a „Színház és Élet”** kiadóhivatalában Budapest, VIII. Baross u. 59 sz. és az összes hazai könyvkereskedésekben. 39—

Szabadalmazott

kosárbetétek

gőzcséplőgépek számára,

kaphatók a feltalálónál, teljes felelőség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is. Ugyszintén a kukoricaszárát, a legvastagabbat is össze lehet vele teljesen tépetni. Őszszel, a mikor még a kukoricaszárnak egy kis nyirkossága van, kazalba rakva összefülled és kitűnő takarmánynya válik. Bővebb felvilágosítással mindenkor szolgálok

A kosárbetétek ára:

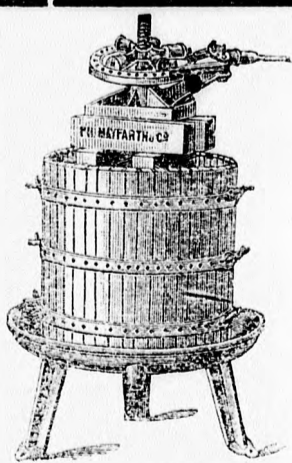
4 lóerejű géphez	60 kor.
6 „ „	70 „
8 „ „	80 „
10 „ „	90 „
12 „ „	100 „

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő.

BAJZATH IGNÁCZ

Székelyhíd.

10-10

Szőlő-sajtók

Gyümölcs-sajtók

„HERKULES” kettős nyomó szerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek.

Teljesen fölszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve. Lé-sajtolók, bogzó őrők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek. — Szabad, önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA”-permetező, szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permezésére. Szőlő-ekék gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett kitérésére. Szőlő-ekék legfontosságúként legújabb szerkesztés szerint

Mayfarth PH. és Társa

gazdasági gépgyárai, vasöntője és gőzhámorai által

BÉCS, II/1. Taborstraße 71.

Kitüntetve 550 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. 11-12 Képviselek és viszontárusítók kerestetnek.

ALFA-SEPARATOR RÉSZV.-TARSASÁG BUDAPESTEN

VI. LOMB-UTCZA 11.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.
Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.

Árjegyzék, tervek és költségvetések díjmentesen.
Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 60 000 darab. 82—

RADITS LŐRINCZ PÉCSETT

1884 óta fennálló
kádár-telepe.

A kor követelményeinek megfelelőleg gazdagon felszerelt műhelyeivel és nagy dongafa-raktárával

versenyen fölül áll.

A legkitünőbb anyagból készít

boros, sörös és szesz hordókat,

lajtákat, kádakat a legkisebbtől a legnagyobbig, bármilyen mennyiségben, gyorsan, pontosan, lelkiismeretes kiszolgálás mellett a lehető legjutányosabb áron

Elvállal úgy magános, mint üzleti vagy

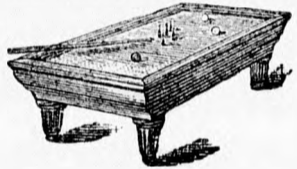
Uradalmi pinczeberendezéseket,

javitásokat s minden e szakmába vágó munkát.

Kész hordókban állandó raktár.

Meghívásra bárhol megjelen.

67—

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep,
SZEGED, Boldogasszony-sugarat 58. sz

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen. 32—

Véd-jegy.

A Zalathnai kénkovand-ipar
részvény-társaság

Brassói kénsav-
és műtrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

műtrágyáit

t.c. a gazdaközönség becses figyelmébe. Ajánlatokkal készséggel szolgál a

KÖZPONTI IRODA

Budapest,
IV. Mária Valéria utca 7.

111—

Legújabb rendszerű

SZÉNSAVAS-

bor- és sörkimérő-készülékek, fűrdőkészülékek, (föltünést keltő gyogyeredményekkel) hűtő- és jéggyártógépek és telepek, szikvízgyártógépek, teljes berendezések és az összes e szakmába vágó szükségleti cikkek, továbbá fémárak, nevezetesen pincefölszerelési cikkek, staniol palackkupakok kaphatók jótállás mellett, kitünő minőségben.

Dr. Wagner és Társai

egyesült gyárak, mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-u. 3. Bécs, XVIII.

Tömeggyártás, tehát olcsó árak. — Kedvező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék a gyár bármely osztályából ingyen és bérmentve küldetik. Nagyobb vidéki városokban jártas képviselők kerestetnek. 83—

A „Lóhere“ védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kertivetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitünő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere“ védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

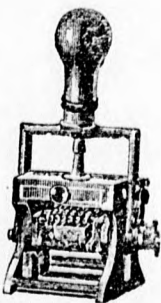
A „Lóhere“ védjegy kezességet nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a Csehországi Thomasművek eladási Irodája,

— Bécs. —

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCZELL, Budapest, VI. Teréz-körút 22. 114—

Kivatalos

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számzó gépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

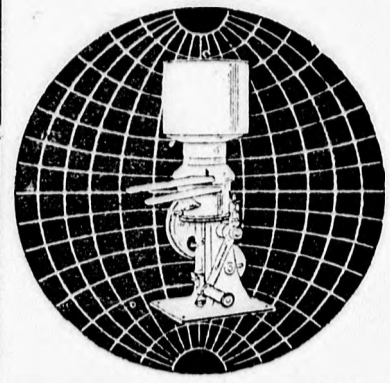
GEDULDIGER HUGÓ vésnök
Budapest, VI. Vaczi körút 17. sz.

A Bácsmegyei
Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

125—

Fontos a tejgazdaságban a GLOBE SEPARATOR.

Teljes tejszövetkezeti berendezések, kézierő- és turbina hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgártáshoz.

Legelőnyösebben szállít az Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI. Jász-utca, 7. sz.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Vaj kivétel! Friss vajat és turót évi kötés mellett minden mennyiségben a legmagasabb áron átveszünk. 79—

Vasuti menetrend.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7. 12 órákor és délután 1.15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 2.25 és 6.51 órákor és d. u. 3.51 óra.

Ujvidékről Zomborba reggel 2.45 és 7.51 órákor és d. u. 1.40 órákor.

Zomborból Bajára reggel 7.05 órákor és d. u. 12.57 és 4.05 órákor.

Ujvidékről Tittelre reggel 6.37 és d. u. 5.10 órákor.

Tittelről Ujvidékre reggel 3.32 és d. u. 1 órákor.

Hegyes Feketehegyről Palánkára reggel 6.59 és d. u. 6.10 órákor.

Palánkáról Hegyes-Feketehegyre reggel 2.55 és d. u. 2.45 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4.40 és d. u. 1.32 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4.10 és d. u. 1.10 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, d. u. 2.02, 6.50 (gyors) és 6.55 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 4.40, 8.35 (gyors) 11.27 és d. u. 8.51 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4.50, d. u. 1.47 és 7.00 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 7.17, 10.40, és d. u. 7.47 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4.40, 9.50 és d. u. 4.25 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4.17, 8.55 és d. u. 5 órákor.

Budapestről Szabadkára reggel 7 (gyors) 7.15 és d. u. 1.55, 3.20 (gyors) 10.10 órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 5.05, 9.51 (gyors), 1.52, 6.37 (gyors) és 11.50 órákor.

Szuperfoszfátot

STASSFURTI KAINITOT

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kén-savas káli tartalommal

Stassfurti káli trágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kén-savas káli tartalommal

kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű műtrágyaféléket, azonkívül rézgáliczot (98—99%) elismert

kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

Műtrágya, kén-sav és vegyi ipar
részvénytársaság 126—

Budapest, V., Fürdő-utca 8.